

Znanstveno-stručni skup: *Danuncijada na otoku Krku u povodu stogodišnjice prvog uspješnog antifašističkog otpora na hrvatskom prostoru (1921. – 2021.)*, Krk, Velika vijećnica Grada Krka, 5. lipnja 2021.

U organizaciji Grada Krka i Udruge antifašističkih boraca i antifašista otoka Krka, a pod visokim pokroviteljstvom predsjednika Republike Hrvatske Zorana Milanovića, 5. lipnja 2021. u Velikoj vijećnici Grada Krka održan je znanstveno-stručni skup pod nazivom *Danuncijada na otoku Krku u povodu stogodišnjice prvog uspješnog antifašističkog otpora na hrvatskom prostoru (1921. – 2021.)*. U ime organizatora nazočne je pozdravio predsjednik UABA otoka Krka prof. Darko Fanuko i otvorio znanstveni skup. Prof. Darijo Vasilić, u svojstvu gradonačelnika Grada Krka i kao izaslanik hrvatskog predsjednika Milanovića (koji se ispričao da zbog svojih obaveza nije mogao doći na ovaj skup), pozdravio je sve nazočne na ovom znanstveno-stručnom skupu posvećenom stotoj godišnjici uspješne pobjede antifašističkih snaga na otoku Krku protiv D'Annunzije-vih arditata. Izrazio je osobito zadovoljstvo da će se na ovom skupu razgovarati o jednom vrlo intenzivnom razdoblju povijesti otoka Krka i života na njemu, a to je razdoblje nakon završetka Prvoga svjetskog rata 1918. pa do 1921. kada je Kraljevina Italija napustila otok Krk i kada je naš otok pripao Državi Srba, Hrvata i Slovenaca. Podsjetio je da je 29. listopada 1918. Hrvatski sabor proglasio Državu Slovenaca, Hrvata i Srba, u čiji je sastav ušao i otok Krk. U gradu Krku kao kotarskom središtu osnovano je Kotarsko narodno vijeće SHS, a po ostalim krčkim naseljima formirani su Mjesni odbori Narodnog vijeća SHS. Ali to nije dugo trajalo jer već desetak dana nakon toga u krčku gradsku luku uplovile su dvije talijanske topovnjače i ubrzo talijanska vojska zauzima otočna općinska središta. Time je ukinuta vlast otočnih općinskih Narodnih vijeća, a započela je talijanska okupacija otoka Krka koja će potrajati sljedećih 29 mjeseci. Talijanske okupacijske vlasti počele su uklanjati hrvatske nacionalne simbole te krenule u akciju interniranja otočne svjetovne i crkvene inteligencije u Italiju. Zanimljivo je, ističe D. Vasilić, da su talijanske vlasti mislile da je centar otpora u zgradi Biskupskog doma i da je biskup

Antun Mahnić na čelu naroda koji pokazuju otpor talijanskoj vlasti te su ga zato internirali u Rim. Nedugo nakon povratka iz Italije biskup Mahnić je umro u Zagrebu. Potpisivanjem Rapalskog ugovora 20. studenoga 1920. otok Krk ušao je u sastav Kraljevine SHS. Talijanska okupacijska vlast morala se povući s otoka. Ali D'Annunzijevi arditi nisu to htjeli prihvatiti, nego su na našem otoku počeli činiti stravična nedjela sve do 9. siječnja 1921. kada su poraženi te su morali otići s otoka Krka.

Dinko Tamarut, predsjednik Saveza antifašističkih boraca i antifašista PGŽ-a i izaslanik predsjednika Saveza antifašističkih boraca RH Franje Habulina, također je pozdravio nazočne i prisjetio se jednog razgovora kada ga je pok. akademik Petar Strčić pitao zna li tko je prvi otjerao fašiste. Budući da Tamarut nije znao odgovor, Strčić je sâm odgovorio: „Pa moji Boduli još 1921. godine!“

Nakon uvodnog protokolarnog dijela uslijedila su zanimljiva stručna izlaganja. Tako je dr. sc. Tvrtko Božić govorio o otoku Krku u vrijeme talijanske okupacije (1918. – 1921.) s naglaskom na arditski teror od studenoga 1920. do siječnja 1921. godine, dr. sc. Tea Perinčić o riječkoj epizodi

Gabriela D'Annunzija, a teolog i turistički djelatnik u mirovini Anđelo Žic o puntarskom otporu arditima i stvaranju „Puntarske republike“. Tema izlaganja fra Diega Deklića, gvardijana franjevačkog samostana na Košljunu, bila je „Arditsko barbarstvo na Košljunu“, mons. dr. sc. Franje Velčića „Pljačka i štete počinjene od talijanskih arditu u biskupskom dvoru u Krku i na biskupskom imanju Kanajtu u Puntu“, dipl. ing. građ. Ivana Martinaša, „Stogodišnjica krčkih poštanskih maraka 1920. – 2020.“, a prof. Gordije Marijan „Sto godina poslije – osnutak hrvatske krčke gimnazije 1921. godine nakon talijanske okupacije otoka Krka“.

Milovan KIRINČIĆ